

Karol Badyna, *Święty Benedykt z Nursji, patron Europy*, 1991

Reguła – spoivo

W 787 r. na polecenie Karola sprowadzono z Monte Cassino tekst reguły św. Benedykta i podjęto próbę narzucenia jej wszystkim klasztorom, w których dotąd panowała ogromna różnorodność reguł i zwyczajów. Opór przeciw zmianom był jednak olbrzymi. Dopiero synowi i następcy Karola, Ludwikowi Pobożnemu, udało się dopiąć celu. Ostatecznie reguła benedyktyńska zwyciężyła wśród mnichów zachodniego chrześcijaństwa, a więc w świecie ► **elit**. Stała się odtąd ważnym spoiwem powstającego kręgu cywilizacyjnego, co tysiąc lat później zaowocowało obwołaniem św. Benedykta jednym z ojców i patronów Europy. Regułę benedyktyńską cechowały umiar, roztropność i życzliwość dla ludzi. Zakonnicy przywiązywali dużą wagę do wartości ustanowionych praw oraz ich przestrzegania w codziennym życiu. Istota służby Bożej leżała nie w surowości ascezy, ale w intencjach. Ważna była równowaga między modlitwą i codzienną pracą, którą każdy z braci starał się wykonywać jak najsumienniejsz (stąd powiedzenie „praca benedyktyńska”). Można więc stwierdzić, że Rzymianin Benedykt znalazł genialne w istocie rozwiązanie łączące dwie wartości: wolność i prawo, które z czasem stały się fundamentem europejskiej kultury.

Jerzy Kłoczowski, *Europa – chrześcijańskie korzenie* (fragment)

Nie ci bowiem, którzy przysłuchują się czytaniu Prawa, są sprawiedliwi wobec Boga, ale ci, którzy Prawo wypełniają, będą usprawiedliwieni. Bo gdy poganie, którzy Prawa nie mają, idąc za naturą, czynią to, co Prawo nakazuje, chociaż Prawa nie mają, sami dla siebie są Prawem. Wykazują oni, że treść Prawa wypisana jest w ich sercach, gdy jednocześnie ich sumienie staje jako świadek, a mianowicie ich myśli na przemian ich oskarżające lub uniewinniające.

List do Rzymian 2, 13-15

Wtedy faryzeusze odeszli i naradzali się, jak by Go podchwycić w mowie. Posłali więc do Niego swych uczniów razem ze zwolennikami Heroda, aby Mu powiedzieli: „Nauczycielu, wiemy, że jesteś prawdomówny i drogi Bożej w prawdzie nauczasz. Na nikim ci też nie zależy, bo nie oglądasz się na osobę ludzką. Powiedz nam więc, jak ci się zdaje? Czy wolno płacić podatek cesarzowi, czy nie?”. Jezus przejrzał ich przewrotność i rzekł: „Czemu wystawiacie Mnie na próbę, obłudnicy? Pokażcie Mi monetę podatkową!”. Przynieśli Mu denara. On ich zapytał: „Czyj jest ten obraz i napis?”. Odpowiedzieli: „Cezara”. Wówczas rzekł do nich: „Oddajcie więc cesarzowi to, co należy do cesarza, a Bogu to, co należy do Boga”. Gdy to usłyszeli, zmieszali się i zostawiwszy Go, odeszli.

Evangelia według św. Mateusza 22, 15-22

PYTANIA I ZADANIA

1. Na podstawie tekstu *Reguła* – spoivo powiedz, jaka była rola reguły benedyktyńskiej w dziejach Europy.
2. W oparciu o fragment Ewangelii według św. Mateusza powiedz, czy chrześcijanin może nie przestrzegać ► **prawa państwowego**. Co powinien zrobić, jeśli jest ono sprzeczne z prawem Bożym?
3. Przyjrzyj się rysunkom i określ, jaka zasada życia we wspólnocie została złamana lub zachowana w sytuacjach na nich przedstawionych. Jakie mogą być konsekwencje złamania każdej z tych zasad? Jakiego dobro drugiego człowieka zostało zagrożone w poszczególnych sytuacjach?

4. Nazwij zbiory praw, które regulują zasady złamane lub zachowane w przedstawionych sytuacjach. Które zasady odnoszą się do ► **prawa naturalnego**? Które ze zbiorów wskazanych w zadaniu 3. wywodzą się z Biblii?
5. Zredaguj opis przeżyć wybranej z rysunków osoby „poszkodowanej”.

ZADANIE DODATKOWE

W świetle fragmentu Listu do Rzymian zinterpretuj słowa Immanuela Kanta: „Niebo gwiazdziste nade mną, a prawo moralne we mnie”.

Jak sądzisz?

Czy słuszna jest łacińska zasada prawnicza głosząca, że nieznanostwo prawa nikogo nie usprawiedliwia?

Refleksja i modlitwa

Panie Jezu, Ty znasz nasze serca. Wiesz, jak trudno nam pogodzić się ze światem i jak ważna jest dla nas wolność. Daj nam mądrość, byśmy dobrze wykorzystali czas młodości i poznali, czym jest prawdziwa wolność. Chcemy słuchać Twoich słów i je wypełniać. Chcemy być ludźmi roztroprnymi, którzy budują swoje domy na skale. Niech Twoje słowa będą naszym jedynym Prawem.

Jeśli chcesz...

Przemysł swoje codzienne życie w świetle fragmentu reguły benedyktyńskiej:

Nadzieję swoją w Bogu pokładać. Strzec ust swoich od złej i przewrotnej mowy. Nie mieć upodobania w wielomówstwie. Często znajdować czas na modlitwę. Nie spełniać zachcianek ciała. Kochać czystość. Nikogo nie nienawidzić. Nie zazdrościć. Nie czynić niczego z zawiści. Nie lubić kłótni. Unikać wyniosłości. Starszych szanować. Młodszych miłować. Jeśli zdarzy się jakaś kłótnia, pojednać się przed zachodem słońca. I nigdy nie tracić ufności w miłosierdzie Boże.

SŁOWNIK

- **elita** – grupa ludzi, która w społeczeństwie wyróżnia się lub jest uprzywilejowana ze względu na posiadanie pewnych cech lub dóbr cenionych społecznie
- **prawo naturalne** – niezależne od kultury, niezmiennie i wspólne wszystkim ludziom zasady postępowania, odróżniania dobra od zła. Chrześcijanie wierzą, że prawo naturalne pochodzi od Boga
- **prawo państwowe** – jedna z form prawa ustanawianego przez ludzi

Masz wiadomość!

- Podstawą każdego prawa, reguł czy zasad życia społecznego powinna być godność człowieka (por. KKK 1881).
- Każda wspólnota ma określony cel i kieruje się własnymi regułami. Członkowie wspólnoty są zobowiązani do ich respektowania.
 - Dziesięć przykazań poucza nas o prawdziwym człowieczeństwie. Wskazuje główne obowiązki, a pośrednio także podstawowe prawa osoby ludzkiej. Dekalog stanowi wyraz prawa naturalnego (por. KKK 2070).
 - Chrześcijanie należą do wspólnot świeckich (np. szkoły, zakładu pracy, partii politycznej, narodu), dlatego mają obowiązek respektować prawa świeckie. Jeśli jednak prawo państwowe lub jakiegokolwiek inne jest sprzeczne z prawem Bożym, wtedy nie obowiązują.